

PRAVNO VARSTVO NARAVNE DEDIŠČINE

mag. Jelka Kremesec Jevšenak

Ljubljana, december 2006

Vsebina predavanja:

- ☞ Uvod
- ☞ Sistem varstva narave
- ☞ Vsebina varstva narave
- ☞ Ukrepi varstva narave
- ☞ Organizacija varstva narave

UVOD – opredelitev teme 1

- ☛ Družba – država – pravni red
- ☛ Obveznost – državna prisila
- ☛ Določенost: pravno pravilo (dispozicija in sankcija)

UVOD – opredelitev teme 2

Pravni akt:

- subjekt: oblastni - neoblastni
- postopek: zakonodajni, sodni – neformalni
- zunanja oblika: usten, pisen, s sodelovanjem organa, javna objava
- stopnjo določenosti: splošen – posamičen
- hierarhija pravnih aktov

UVOD – opredelitev teme 3

- ☞ Pravno varstvo naravne dediščine
- ☞ Upravno pravo – pravo varstva okolja
- ☞ Splošnost – specialnost
- ☞ Interventna narava

UVOD - pojmi

- ☛ Naravna dediščina – narava – okolje
- ☛ Naravne dobrine: naravni viri, naravno javno dobro, naravne vrednote
- ☛ Naravno bogastvo
- ☛ Biotska raznovrstnost
- ☛ Naravna dediščina – kulturna dediščina

UVOD – cilji varstva

- ☞ Ohranitev /stanja oziroma procesov
- ☞ Prednostna uporaba pozitivnih ukrepov
- ☞ Minimalno poseganje v lastninske pravice
- ☞ Prednostna ohranitev osnovne funkcije
- ☞ Omogočanje javne dostopnosti
- ☞ Ozaveščanje javnosti

UVOD – zgodovina 1

Okolja – narave

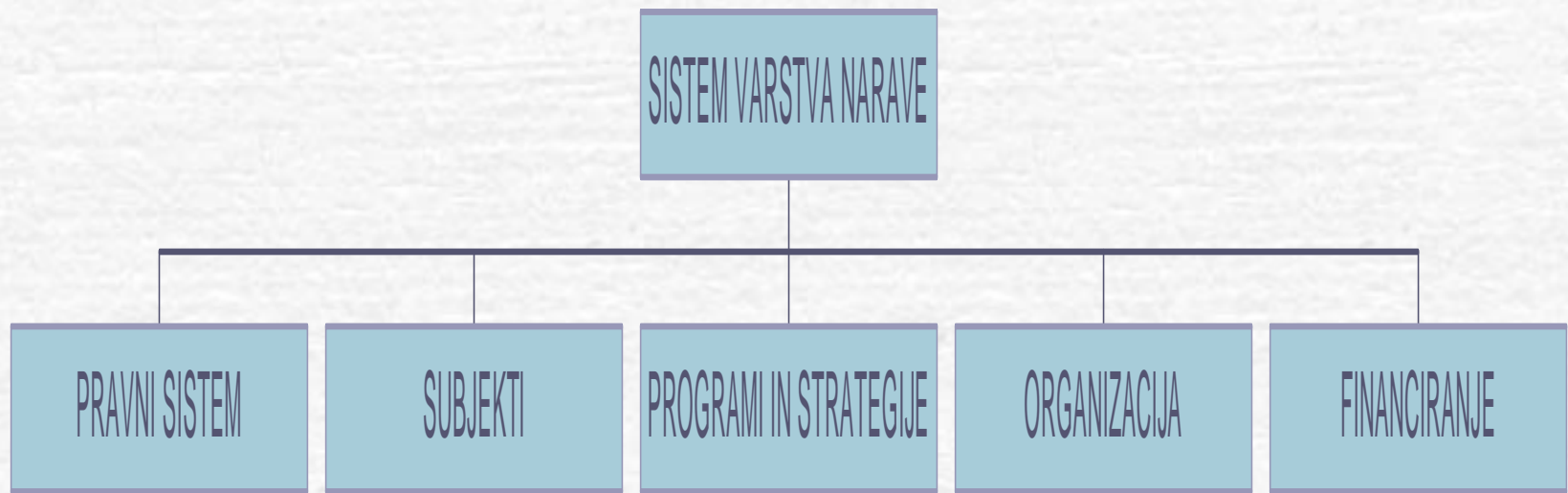
- 1837 – odlok o prepovedi sekanja dreves
- 1888 – izločitev iz gospodarjenja za dele pragozda na Kočevskem – namen ohranitev medveda in drugih zveri
- 1896 – zakon o varstvu planike
- 1921 – spomenica
- 1922 – naredba vlade: špilje ter rastline in živali

UVOD – zgodovina 2

- 1924 – ustanovitev Alpskega varstvenega parka na podlagi zakupne pogodbe
- 1926 – zavarovanje ptic pevk z lovskim zakonom
- 1946, 1948, 1958 – zakoni o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih-prirodnih znamenitosti oz. redkosti
- 1959 – zakon o narodnih parkih
- 1970 – zakon o varstvu narave
- 1981 – zakon naravni in kulturni dediščini

Sistem varstva narave

Pravni sistem

☞ Celovit sistem pravnih norm:

- Ustava RS
- Mednarodne konvencije
- Pravo EU
- Slovenski pravni sistem:
  - ❖ Civilno pravo
  - ❖ Kazensko - prekrškovno pravo
  - ❖ Upravno pravo

Subjekti

☛ Nosilci pravic in obveznosti:

- Država
- Samoupravne lokalne skupnosti
- Pravne in fizične osebe

Programi in strategije

- ☞ Nacionalni program varstva okolja
- ☞ Strategija biotske raznovrstnosti
- ☞ Strategija upravljanja z rjavim medvedom
  - *Operativni program upravljanja Natura območij*

Organizacija

- ☞ Državni zbor RS
- ☞ Vlada RS
- ☞ Ministrstvo za okolje in prostor
  - Agencija RS za okolje
  - Inšpektorat RS za okolje
- ☞ druga ministrstva
- ☞ Zavod RS za varstvo narave
- ☞ upravljalci zavarovanih območij
- ☞ drugi javni zavodi: za gozdove, ribištvo..

Nevladne organizacije

☛ Društva

- Strokovna in ljubiteljska
- Status delovanja v javnem interesu

☛ Ustanove

☛ Zavodi

☛ Civilna iniciativa

Financiranje

- ☛ Država
- ☛ Samoupravne lokalne skupnosti
- ☛ Mednarodna sredstva
- ☛ Lastni prihodki upravljavcev
- ☛ Donacije - ustanove

Slovenski pravni sistem

- ☞ Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-UPB)
- ☞ Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-UPB)
  - Zakon o gozdovih, o divjadi in lovstvu, o morskem ribištvu, o sladkovodnem ribištvu
  - Zakon o vodah
  - Zakon o kmetijskih zemljiščih
  - drugi zakoni o zdravstvenem varstvu rastlin in živali

OHRANJANJE NARAVE – SKRB IN OBVEZNOST VSEH RESORJEV

O H R A N J A N J E N A R A V E

VARSTVO
NARAVE

TRAJNOSTNA
RABA
NARAVNIH
VIROV

GOZDARSTVO,
LOVSTVO,
RIBIŠTVO,
KMETIJSTVO....

SONARAVNO
POSEGANJE V
PROSTOR

Predmet varstva

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT

Naravne vrednote (naravna dediščina) – deli narave z vrednostnimi lastnostmi

Okoli **15. 000** NV, od tega **8382** podzemnih jam, **44%** NV državnega pomena, **56%** lokalnega pomena (brez jam).

OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Rastlinske in živalske vrste / zlasti ogrožene in zavarovane – osebki in populacije & habitati

Habitatni tipi / zlasti tisti, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju

Krajina pomembna za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Ekološka pomembna območja (> 50% Slovenije, vključno z morjem in osrednjim območjem ž.p. velikih zveri)

Natura območja (260 pSCI, 32% Slovenije; 26 SPA, 23 % Slovenije)

Način varstva 1

- ☛ **VARSTVENE USMERITVE** – usmerjanje dejavnosti, načrtovanja in izvajanja posegov
- ☛ **VARSTVENI REŽIMI** - prepovedi ali omejitve ravnanj
  - ♻️ Splošne prepovedi ali omejitve = okoljski standard (npr. prepoved namernega vznemirjanje ali poškodovanja rastlin in živali, prepoved vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju, prepoved uničevanja podzemnih jam....)
  - ♻️ Prepovedi ali omejitve v zavarovanih območjih /lahko tudi omejitve lastninske pravice
- ☛ **RAZVOJNE USMERITVE** - spodbujanje ravnanja, ki je za ohranjanje narave koristno

Način varstva 2

Varstvene & razvojne usmeritve

❖ Naravne vrednote

❖ Ekološko pomembna območja

Varstveni režimi

❖ Natura območja

❖ Zavarovana območja

Ohranjanje biotske raznoverstnosti

Sestavine biotske raznoverstnosti:

- ☛ Rastlinske in živalske vrste ter druge vrste živih organizmov
- ☛ Ekosistemi
- ☛ Genski material

Rastlinske in živalske vrste

☛ Definicija:

- ☛ Rastlinska ali živalska vrsta ali podvrsta ali varieteta je tista, katere osebkni – vse razvojne oblike lahko živijo prosto v naravi, neodvisno od človeka in niso nastali z umetnim izborom (odbiranje in gojenje osebkov z namenom pridobivanja ras domačih živali ali sort kulturnih rastlin) ali biotehnološkim poseganjem v dedne zasnove. Ceplivke, glive in lišaji se obravnavajo kot rastlinska vrsta.

Ugodno stanje vrste

- Če podatki o populacijski dinamiki te vrste kažejo, da se sama dolgoročno ohranja kot vitalna sestavina ekosistema,
- Če se naravno območje razširjenosti te vrste ne manjša in se v predvidljivi prihodnosti verjetno ne bo zmanjšalo,
- Če so habitati populacij vrste za dolgoročno ohranitev njenih populacij dovolj veliki in bodo dovolj veliki tudi v prihodnje.

Pravna razvrstitev

- ogrožena živalska vrsta je tista, katere obstoj je v nevarnosti
  - Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rast. in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 39/06-UPB)
- zavarovana živalska vrsta je tista, ki je zaradi dejanske ali možne ogroženosti zavarovana s predpisom
  - Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04 in 84/05)
  - divjad so vrste prosto živečih sesalcev in ptic, ki se lovijo
  - Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob
- ostale

Prosto živeče živali

ogrožene

zavarovane

divjad

Splošno varstvo po ZON 1

- ☞ živali so pod posebnim varstvom države
- ☞ splošni varstveni režim:
  - prepoved iztrebitve vrste
  - prepoved ravnanja, ki lahko pripelje do ogroženosti vrste
  - prepoved namernega ubijanja, poškodovanja, odvzemanja iz narave ali vznemirjanja živali, če ni opravičljivega razloga – izjema je ravnanje v skladu s predpisi o lovu, ribolovu, kmetijski dejavnosti in gozdarstvu
  - prepoved namernega uničevanja ali poškodovanja habitatov populacij živalskih vrst brez opravičljivega razloga

Splošno varstvo po ZON -2

- ▣ obveznost poseganje v habitat živalske vrste z uporabo metod, načinov in tehničnih pripomočkov, ki prispevajo k ohranjanju vrste
- ▣ z odločbo se lahko prepove način ali obseg rabe živali, ki ogroža ugodno stanje vrste

Splošno varstvo po ZON 3

- prepoved naseljevanja tujerodnih vrst živali – izjemoma se naselitev lahko dovoli po ugodni presoji tveganja za naravo
- obveznost spremljanja in nadzorovanja doseljevanja živali tujerodnih vrst
  - notifikacijska dolžnost, ugotovitve presoje tveganja za naravo so podlaga za prepoved doselitve

Splošno varstvo po ZON 4

- prepoved zadrževanja živali v ujetništvu v neustreznih bivalnih razmerah in brez ustrezne oskrbe
  - notifikacijska dolžnost za velike sesalce, ptiče, plazilce in živali vrst iz medn. pogodb
- obveznost pridobitve dovoljenja za zadrževanje v ujetništvu z namenom prikazovanja javnosti – izjemoma se za začasno zadrževanje lahko dovoli le delno izpolnjevanje predpisanih pogojev

Splošno varstvo po ZON 5

- obveznost pridobitve dovoljenja za gojitev živali
  - lahko se določi živali, za katere ni treba pridobiti dovoljenja
  - za tujerodne vrste po presoji tveganja za naravo
  - predpisan pogoj je izkazanost pogojev osamitve prostora za gojitev od ekosistema
  - obveznost označitve gojene živali na predpisan način

Splošno varstvo po ZON 6

- ▣ obveznost vodenja evidence o trgovini z živalmi – izjema če trgovina z osebkami ne ogroža obstoja vrste
- ▣ predpisana vsebina evidence

Posebno varstvo 1

- Uredba o živalskem vrtu in živalskem vrtu podobnem prostoru (Uradni list RS, 37/03)
- Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, 52/04)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, 46/04, 109/04 in 84/05)
- Uredba o zatočišču za živali prosto živečih vrst (Uradni list RS, 98/02 in 46/04)

Posebno varstvo 2

- Pravilnik o označevanju živali prosto živečih vrst v ujetništvu (Uradni list RS, 58/04)
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, 82/02)
- Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prosto živečih vrst v ujetništvu (Uradni list RS, 90/01)

Posebno varstvo 3

- Pravilnik o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*ursus arctus*) iz narave (Uradni list RS, št. 87/05 in 17/06)
- Sklep o ustanovitvi in delovanju skupine za hitro ukrepanje v primeru ogrožanja življenja ljudi in premoženja po velikih zvereh

Genski material

☛ Genske banke

- Genske banke vzpostavljajo in upravljajo usposobljene osebe
- Omejitev odvzema biološkega materiala iz narave
- Pravila za odvzem in ravnanja predpiše Vlada

☛ Raba genskega materiala

- Odvzem ne sme ogroziti obstoja
- Raba genskega materiala poteka skladno s predpisi o rabi ND
- Vlada predpiše pravila ravnanja za odvzem

Ekosistemi

Ekosistemi:

- Habitatni tipi
- Ekološko pomembna območja
- Območja Natura 2000
- ohranjanje krajinske pestrosti in krajinskih elementov
- Območja strnjene poselitve

Habitatni tipi

- Habitatni tip je biotopsko ali biotsko značilna in prostorsko zaključena enota ekosistema.
- Vlada določi
  - habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju
  - usmeritve za njihovo ohranjanje, ki se obvezno upoštevajo pri urejanju prostora in rabi naravnih dobrin
  - Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03)

Ugodno stanje habitatnega tipa

- Če je naravna razširjenost habitatnega tipa in območij, ki jih posamezen habitatni tip znotraj te razširjenosti pokriva, stabilna ali se veča.
- Če obstajajo in bodo v predvidljivi prihodnosti verjetno še obstajali specifična struktura habitatnega tipa in naravni procesi ali ustrezna raba, ki zagotavljajo njegovo dolgoročno ohranitev.
- Če je zagotovljeno ugodno stanje značilnih vrst habitatnega tipa.

Ekološko pomembna območja

- EPO je območje habitatnega tipa ali večje ekosistemske enota, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti.
- Podrobnejša merila določena za ZON
- Določi jih Vlada z uredbo: Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04)
- Varstvene usmeritve za doseganje ugodnega stanja
- Varstvo se zagotavlja z ukrepi varstva po ZON in drugih predpisih

Območja Nature

Sestavljajo evropsko ekološko omrežje Natura 2000 za ohranjanje evropsko pomembnih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov.

Pravo EU

☞ Direktiva o habitatih

= Direktiva Sveta o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst (92/43/EGS)

SAC – območja po direktivi o habitatih

- **osnova za določitev območij Nature**

☞ Direktiva o pticah

= Direktiva Sveta o ohranjanju prosto živečih ptic (79/409/EGS)

SPA - območja po direktivi o pticah

- **osnova za določitev območij Nature**

Direktiva o habitatih

☛ Cilj direktive:

- vzdrževanje za EU pomembnih vrst ter habitatnih tipov v ugodnem stanju ohranjenosti

Direktiva o pticah

☛ Cilj direktive:

- varstvo vseh vrst ptic na območju EU

Uredba o območjih Nature

- določitev območij
- določitev potencialnih območij
- določitve varstvenih ciljev
- ureditev programa upravljanja
- obveznosti upoštevanja varstvenih ciljev pri načrtovanju prostora in rabi naravnih dobrin
- Monitoring
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04 in 110/04)

Naravne vrednote

- ☛ So deli narave, ki imajo posebne vrednostne lastnosti.
- ☛ Obsegajo vso naravno dediščino na območju RS.
- ☛ So poleg redkih, dragocenih ali znamenitih naravnih pojavov tudi drugi vredni pojavi, sestavine oziroma deli žive ali nežive narave, naravna območja ali deli naravnih območij, ekosistemi, krajina ali oblikovana narava.

Določitev naravnih vrednot 1

- ☛ Evidentiranje in vrednotenje
- ☛ Merila vrednotenja: izjemnost, tipičnost, kompleksna povezanost, ohranjenost, redkost, ekosistemska, znanstveno raziskovalna in pričevalna pomembnost
- ☛ Lokalni - državni pomen
- ☛ Strokovni predlog

Določitev naravnih vrednot 2

- ☞ Seznanitev lokalnih skupnosti
- ☞ Pridobitev statusa - predpis ministra
- ☞ Register
- ☞ Kulturna dediščina – kulturna krajina, oblikovana narava

Zvrsti naravnih vrednot

- ☞ Površinska geomorfološka
- ☞ Podzemeljska geomorfološka
- ☞ Geološka
- ☞ Hidrološka
- ☞ Botanična
- ☞ Zoološka
- ☞ Ekosistemska
- ☞ Drevesna
- ☞ Oblikovana
- ☞ Krajinska vrednota

OHRANJANJE NARAVE – SKRB IN OBVEZNOST VSEH RESORJEV

O H R A N J A N J E N A R A V E

VARSTVO
NARAVE

TRAJNOSTNA
RABA
NARAVNIH
VIROV

GOZDARSTVO,
LOVSTVO,
RIBIŠTVO,
KMETIJSTVO....

SONARAVNO
POSEGANJE V
PROSTOR

Način varstva 1

- ☞ **VARSTVENE USMERITVE** – usmerjanje dejavnosti, načrtovanja in izvajanja posegov
- ☞ **VARSTVENI REŽIMI** - prepovedi ali omejitve ravnanj
  - ♻️ Splošne prepovedi ali omejitve = okoljski standard (npr. prepoved namernega vznemirjanje ali poškodovanja rastlin in živali, prepoved vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju, prepoved uničevanja podzemnih jam....)
  - ♻️ Prepovedi ali omejitve v zavarovanih območjih /lahko tudi omejitve lastninske pravice
- ☞ **RAZVOJNE USMERITVE** - spodbujanje ravnanja, ki je za ohranjanje narave koristno

Ukrepi varstva narave

- ☛ predpisane posredne in neposredne aktivnosti za doseganje ciljev in namenov varstva narave
- ☛ subjekti varstva: država, lokalne skupnosti, ZRSVN, upravljalci ZO, fizične in pravne osebe,

Izvajanje

- ☛ Država: aktivno in pasivno
- ☛ Lokalne skupnosti: aktivno in pasivno
- ☛ ZRSVN: aktivno
- ☛ Upravljalci ZO: aktivno
- ☛ Nadzor: inšpekcijski, strokovni, neposredni nadzor v naravi (naravovarstveni in prostovoljni nadzorniki)

Vrste ukrepov

- ☛ Pravni – fizični
- ☛ Pravni – glede na vrsto akta: zakonski, podzakonski, akt lokalne skupnosti, konkretni up. akt
- ☛ Obvezujoči – prostovoljni
- ☛ Stalni – začasni
- ☛ Neposredni – posredni

Neposredni ukrepi varstva 1

- ☞ Pogodbeno varstvo
- ☞ Skrbništvo
- ☞ Začasno zavarovanje
- ☞ Zavarovanje
- ☞ Obnovitev
- ☞ Označitev v naravi
- ☞ Omejitev ravnanj, ki ogrožajo ZŽV
- ☞ Omejitev ogledovanja in obiskovanja
- ☞ Obveznost ugotovitve prisotnosti obm. z varstv. statusom

Pogodbeno varstvo

- ☞ Namen
- ☞ Obličnost – pogodba, stranke, vsebina
- ☞ Strokovni predlog
- ☞ Izvajalec
- ☞ Primer
  - 47. člen, ZON

Skrbništvo

- ☛ Namen
- ☛ Obličnost – pogodba, stranke, vsebina
- ☛ Strokovni predlog
- ☛ Izvajalec
- ☛ Posebna ureditev za podzemne jame v ZVPJ

48. člen ZON

Začasno zavarovanje

- ☞ Namen
- ☞ Obličnost – pravilnik ministra, odlok LS, vsebina akta
- ☞ Omejitev lastninske pravice
- ☞ Izvajalec
- ☞ Primeri: Mlake, Mirtoviški potok, dinozavrove stopinje
  - 50. člen ZON

Obnovitev

- ☞ Namen – poškodovane in uničene NV
- ☞ Obličnost – odločitev Vlade, ukrepi - sanacijski program, viri financiranja
- ☞ Strokovni predlog
- ☞ Izvajalec
- ☞ Primer – Škocjanski zatok
  - 52. člen ZON, Zakon o naravnem rezervatu Škocjanski zatok - (Uradni list RS, št. 20/98)

Označitev v naravi

- ZO, naravne vrednote, deli NV, Natura območja, poti in drugo
- Uporaba državnih simbolov
- Predpisan je način označevanja, vrste in osnovne elemente znakov, pisave, grafične materiale, konstrukcije, mere, način izdelave in drugo...
  - Pravilnik o označevanju zavarovanih območij NV (Uradni list RS, št. 117/02 in 53/05)

Omejitev ravnanj, ki ogrožajo ZŽV

- ☛ 21. člen Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah
- ☛ Ministrstvo začasno prepove (do največ enega leta) ali omeji dejavnosti, posege ali ravnanja, ki ogrožajo obstoj vrste zlasti na območjih, ki so pomemben del habitatov
- ☛ Vsebina in oblika akta
- ☛ Vlada trajno prepove
- ☛ Primer: Stene Kraškega roba –prepoved plezanja in hoje

Omejitev ogledovanja in obiskovanja

- ☞ Splošno pravilo o dostopnosti NV za obiskovanje in ogledovanje – splošna raba, ki ne sme ogrožati NV prezentacijska funkcija
- ☞ Dovoljeno je vsem pod enakimi pogoji
- ☞ Lahko se določi omejitev in prepoved v predpisi o NV – razlog ogroženost
- ☞ Predpis o načinih ureditve NV za ogledovanje in obiskovanje; posebnosti podzemne jame
  - 41. člen ZON

Obveznost ugotovitve prisotnosti območja z varstvenim statusom

- ▣ Habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju
- ▣ Habitati zavarovanih vrst

- ▣ Obveznost ugotovitve prisotnosti ob predvidenih spremembah rabe prostora in upoštevanje varstvenih usmeritev iz uredb

Zavarovanje

- ☞ Namen
- ☞ Vsebina akta
- ☞ Ustanovitev zavarovanega območja
- ☞ Vrste ZO
- ☞ Načini upravljanja
- ☞ Upravljavski načrt
  - 49., 51. in 53. do 71. člani ZON.

Neposredni ukrepi varstva 2

- ☛ Upravljanje z zavarovanimi območji
- ☛ Upravljanje z Natura območji

Posredni ukrepi varstva

- ☞ Naravovarstvene smernice
- ☞ Presoje sprejemljivosti vplivov planov
- ☞ Presoje sprejemljivosti vplivov posegov na naravo
- ☞ Prevlada druge javne koristi
- ☞ Naravovarstveno soglasje
- ☞ Dovoljenje za poseg v naravo
- ☞ Izravnalni in omilitveni ukrepi
- ☞ Odprava škodljivih posledic
- ☞ Spremljanje stanja

Naravovarstvene smernice

- ☞ Namen
- ☞ Sestavine
- ☞ Kdo jih daje
- ☞ Postopek –naravovarstveno mnenje
- ☞ Kam se vključujejo
  - 96. do 100. člen ZON

Presoje sprejemljivosti

- planov ali projektov
- CPVO postopek / postopek presoje sprejemljivosti projektov:
  - ugotovitev možnih škodljivih vplivov, presoja vplivov na območja Nature in zavarovana območja
- potrditev / zavrnitev
- postopek prevlade javnega interesa
- ugotovitev izpolnitve pogojev
- sprejem odločitve

101. do 101.c člen ZON, Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku vplivov izvedbe planov na okolje (Uradni list RS, št. 73/05), Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št 130/05 in 53/06)

Presoje sprejemljivosti vplivov posegov v naravo

- ☞ Okoljevarstveno soglasje
- ☞ Naravovarstveno soglasje
- ☞ Dovoljenje za posege v naravo
- ☞ Drugo dovoljenje

Drugi ukrepi varstva

- ☛ Zakonita predkupna pravica
- ☛ Vpis varstvenega statusa za nepremičnine na ZO v ZK
- ☛ Omejitev pravnega prometa z državno lastnino
- ☛ Soglasje UE v prometu z nepremičninami na ZO
- ☛ Razlastitev
- ☛ Odkup zaradi omejitev lastninske pravice
- ☛ Odškodninske odgovornosti države in lokalne skupnosti

Odškodninske odgovornosti

- ☛ Živali
- ☛ Zavarovane živali
- ☛ Omejitve lastninske pravice v ZO

Hvala za pozornost